

## APLIKÁCIA KOMUNITNÝCH DÁT V OBLASTI SPRÁVY VEREJNÝCH PRIESTOROV NA SLOVENSKU

Milan TAKÁČ<sup>1</sup>, Dagmar KUSEDOVÁ<sup>1</sup>

<sup>1</sup> Katedra ekonomickej a sociálnej geografie, demografie a územného rozvoja, Prírodovedecká fakulta, Univerzita Komenského, Ilkovičova 6, 842 15 Bratislava, Slovensko  
*takac28@uniba.sk, dagmar.kusendova@uniba.sk*

### Abstrakt

Získavanie komunitných priestorových dát a ich využitie pri správe verejných priestorov predstavuje na Slovensku nový spôsob spolupráce občanov so súkromným a verejným sektorom. Komunitné dáta predstavujú nový fenomén v oblasti správy priestoru. Komunitné dáta sa spravidla získavajú metódou crowdsourcingu, najčastejšie od bližšie nešpecifikovaných skupín občanov, ktorí sa na danom mieste zdržiavajú. Tieto dáta sa vzťahujú na určitý priestor, kde žije istá komunita ľudí. Vo vyspelých krajinách sa komunitné priestorové dáta už takmer bežne využívajú pri budovaní a úpravách verejných priestorov. Vďaka pokroku v informačných technológiách vzniklo viacero spôsobov získavania komunitných dát, od ankety, cez pocitové mapy až po webové mapové portály. Ako príklad nám môžu poslúžiť skúsenosti z blízkych miest ako Viedeň, ktorá už viackrát po sebe patrí medzi mestá s najvyššou kvalitou života, alebo Praha, kde verejnosť mala možnosť sa zapojiť do vytvárania nového Metropolitného plánu, ktorý bude novým územným plánom pre celú Prahu. Poznatky z týchto miest sa už začínajú implementovať aj na Slovensku. V našom príspevku sme sa zamerali na analýzu využívania komunitných dát pri správe verejného priestoru v mestách Slovenska. Mestá nielen na Slovensku v súčasnosti prechádzajú rýchlymi zmenami, ktoré sú spôsobené technologickým pokrokom a klimatickými zmenami. Občania sa prostredníctvom komunitných priestorových dát môžu vyjadriť, akú podobu verejných priestorov by si želali, aby sa v nich cítili čo najpríjemnejšie. Aj na Slovensku už existujú skúsenosti s využitím komunitných dát pri plánovaní verejných priestorov. V Prešove bol vytvorený na Slovensku unikátny Manuál tvorby verejných priestranstiev mesta Prešov. Jeden z vedľajších produktov tohto dokumentu bola pocitová mapa, prostredníctvom ktorej občania vyjadrujú svoje pocity k rôznym miestam a ktorú už využívajú aj iné mestá Slovenska. Spolupráca s občanmi a komunitné dáta sa využívajú napríklad aj pri obnove historických plôch v Bratislave. Podobné príklady by sme našli aj v Košiciach a Poprade. Predstavitelia samospráv si stále viac uvedomujú dôležitosť spolupráce s občanmi pri plánovaní verejných priestorov, nakoľko kvalita verejných priestorov pomôže zvýšiť atraktivitu miest a prispieť k ich celkovému rozvoju. Hlavnú časť obsahu nášho príspevku tvorí analýza doteraz riešených projektov občianskej participácie pri tvorbe verejných priestorov. V počiatočnej fáze vypracovania nášho príspevku sme sledovali spôsob získavania komunitných priestorových dát. Vychádzali sme predovšetkým z manuálov verejných priestorov a správ o stavoch projektov z médií, nakoľko na Slovensku neexistujú odborné zdroje, ktoré by sa venovali komunitným dátam či plánovaniu verejných priestorov. Následne sme analyzovali spôsoby aplikácie týchto dát do manuálov tvorby verejných priestorov, a pri výstavbe nových verejných priestorov, pričom sme sa zamerali na spätnú väzbu od občanov a predstaviteľov mestských samospráv, a sledovali sme aj kritické ohlasy. Prínosom nášho príspevku je komplexné zhodnotenie možností využitia komunitných dát v podmienkach rozvoja verejných priestorov na Slovensku s krátkou analýzou možného vývoja v budúcnosti.

### Abstract

Acquisition of community spatial data and its use in the management of public spaces represents a new way of cooperation among citizens with the private and public sector in Slovakia. Community data is a new phenomenon in space management. Community data are generally obtained by the method of crowdsourcing, most often of from the non-specified groups of citizens who are staying on the place. This data refers to a space where a certain community of people lives. In developed countries, community spatial data is almost common in building and modifying public spaces. Thanks to development of information technologies have emerged many ways of acquisition of community data, from surveys, through sense maps

to web map portals. Some examples we could find in the nearby cities like Vienna, which has been ranked among the cities with the highest quality of life, or Prague has allowed citizens to participate in the creation of new Metropolitan plan which will be the new urban plan for the whole of Prague. The findings from these cities are already being implemented in Slovakia. In our contribution we focused on the analysis of the use of community data in managing public space in the cities of Slovakia. Cities not only in Slovakia are currently undergoing rapid changes due to technological development and climate changes. Through community spatial data, citizens can express what kind of public space they would like to feel as pleasant as possible. Also, in Slovakia there are already experience with the use of community data in process of planning public spaces. In Prešov, a unique Manual to the creation of public spaces in Prešov was created in Slovakia. One of the by-products of this document was a sense map through which citizens express their feelings about different places and which other cities of Slovakia already use. Collaboration with citizens and community data are also used, for example, in the reconstruction of historical areas in Bratislava. Similar examples would be found in Košice and Poprad. The public officials of the cities in Slovakia are increasingly aware of the importance of working with citizens in planning public spaces, as the quality of public spaces will help to increase the attractiveness of cities and contribute to their overall development. The main part of the content of our contribution is the analysis of the solved civic participation projects in the creation of public spaces. In the initial phase of writing our contribution, we were looking at how to get community spatial data. We have drawn from manuals of public spaces and reports in media because there are not scientific sources on the community data or participatory projects. On the next step, we analysed the ways how the community spatial data were applied in the manuals of public spaces or how were community spatial data used for building public spaces. Also, we observed a feedback from citizens on these projects, feedback from city officials and some critical voices. The added value of our contribution is a comprehensive assessment of the possibilities of using community data in terms of the development of public spaces in Slovakia with a short analysis of possible future developments.

**Klíčová slova: crowdsourcing, mestské priestory, občianska participácia, Slovensko**

**Keywords: crowdsourcing, urban spaces, civic participation, Slovakia**

### **PodĎakovanie**

Tento príspevok vznikol za podpory grantu VEGA č. 1/0246/17 „Keď pracovať nestačí: znásobená marginalita v slovenskej spoločnosti – sociálne a priestorové znevýhodnenie vo vzťahu k trhu práce“ a s podporou Grantu UK č. 293/2018 „Participatívne prístupy pri mapovaní sociálne vylúčených lokalít na Slovensku“.

### **LITERATÚRA**

1. Ako urobiť dobré mesto. Magazín Denníka N, september 2018. 58 p.
2. Čupková, Z., Paulinyová, Z. (2016) Oživme verejné priestory. Partners for Democratic Change Slovakia, Bratislava. 90 p.
3. Lin, H., Batty, M. (2009) Virtuální geografická prostředí. Translation: Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Geografický ústav, Brno. 350 p.
4. Longley, P., A., Goodchild, M., F., Maguire, D., J., et al. (2005) Geographical Information Systems and Science. 2nd Edition. John Wiley & Sons Ltd., Chichester, West Sussex, England. 537 p.
5. Manuál tvorby verejných priestranstiev mesta Prešov (2018) Architektonické štúdio Atrium. 108 p.
6. Návrat, P., et al. (2016) Manuál participace: jak zapojit veřejnost do plánování města. Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy. 130 p. (pozn. organizačná príručka Metropolitního plánu hl. m. Prahy)

7. Pánek, J., et al. (2014) GeoParticipace: Jak používat prostorové nástroje v rozhodování o lokalitách, ve kterých žijeme? Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého, Olomouc. 76 p.

8. Pocitové mapy miest Slovenska, dostupné na: [pocitovemapy.sk](http://pocitovemapy.sk) [cit. 2018-11-27]

9. Reportáž televízie mesta Poprad. Dostupné na: <https://www.youtube.com/watch?v=L9iyqyT7Olg> [cit. 2018-11-30]

10. Rudd, A., Malone, K., Bartlett, M., L. (2017) Participatory Urban Planning. In: Russ, A., Krasny, M. (eds.). 2017 Urban Environmental Education Review, Cornell University Press. pp. 279–287